

CENA PRENUMERATY:

w Łodzi miesięcznie mk. 60, — kwartalnie mk. 180, — dla robotników miesięcznie mk. 50, —
Za odnośzenie do domu dopłaca się miesięcznie mk. 5, —
Na prowincji miesięcznie mk 70, — kwartalnie mk. 210, —
Za granicą miesięcznie marek 90, —

Numer pojedynczy:
3 marki.

Redaktor przyjmuje interesantów od godziny 3 do 4 popołudniu.

Sekretariat otwarty od godziny 3 do 4 i od godziny 6 do 7 wiecz.

Manuskrypty redakcja nie zwraca.

Kierownik administracji przyjmuje od godziny 8 do 6 popołudniu.

KURJER ŁÓDZKI

ROK DWUDZIESTY PIERWSZY.

Numer pojedynczy 3 marki

CENY OGŁOSZEN:

Miejscowe.
Zwyczajne mk. 3.75 za wiersz petytowy jednolamowy (str. 7 lamów).
Drobnie 60 fen. za wyraz, najmniej mk. 6, —. Dla poszukujących pracę 45 fen. za wyraz. **Małe** przed tekstem mk 10, — w tekście mk. 12, — po tekście mk 6, — zawiera petytowy jednolamowy (str. 5 lamów).
Nekrologi mk. 3.75 za wiersz petytowy (strona 5 lamów). Komunikaty mk. 5.00 za wiersz.
Zamiejscowe.
Zwyczajne mk. 4.50, drobne 80 fen. **małe** przed tekstem mk. 12, — w tekście mk. 15, — za tekstem mk. 7.50 nekrologi mk. 6, —.
Zagraniczne.
100% drożej od zamiejscowych.
Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i oświadczeń administracja nie odpowiada.

Redakcja i administracja Zachodnia 37, skrzynka pocztowa 132. Telefon 229.
Filia administracji Piotrkowska 123.

Na podstawie uchwał zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Teatr Polski

Wielka 16.

Pod Dyktando Al. Zelwerowicza

Sobota 9 X na poł. o g. 4 po cenach ulicznych

Złota czaszka

Wyst. dram. w 6 akt. J. Nowosielski

Wiecz. o g. 8 po cenach najniższych

„Papierowy Kochanek”

(w II odcinku) 3 akty z prologiem J. Szwedowskiego

Niedziela 10 X na poł. o g. 8 po cenach popularnych

„Papierowy Kochanek”

w 10 akt. - prol. nap. J. Szwedowski

Niżej podpisane instytucje sprzedają

4% Państwową Pożyczkę Premjową 1920 r.

w odcinkach po 1000 marek polskich

po kursie nominalnym

Począwszy od 6-go listopada r. b. w każdą sobotę wylosowywana będzie jedna wygrana w kwocie **MILJONA** marek polskich.

Sprzedaż odbywa się od godz. 9-ej zrana do 2-ej po poł.

Bank Handlowy w Łodzi
Bank Kupiecki Łódzki
Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan
(sprzedaż od 9 do 1 i od 3 do 6 popoł.)
Bank dla Handlu i Przemysłu w Łodzi, Sp. Akc. (Piotrkowska 74)
Tow. Wzaj. Kred. Przemysłowców Łódzkich (Bwangelicka 15)

Bank Handlowy w Warszawie
Oddz. w Łodzi
Bank Zachodni, Oddział w Łodzi
Piotr.-Ryski Bank Handlowy
Oddz. w Łodzi
Bank Ziemi Polskiej w Lublinie
Oddział w Łodzi

Hurtowy skład

Towarów Bawełnianych **PIERWSZO-RIEDNYCH ŁÓDZKICH FABRYK**

— poleca —

Stanisław Bieliński i Sp.

Łódź, ul. Al. Kościuszki nr. 17. Telefon 285.

Dla Związków i kooperatyw specjalne warunki

ŻELAZO I KOŁO

stare surowcowy

kupuje w każdej ilości

Towarzystwo Handlu Żelazem

Sp. z ogr. odp.

Warszawa Czackiego 11

tel. 175 19, 174-20.

Nie zapominajcie, że zbliża się termin plebiscytu na Górnym Śląsku.

Niemcy rzucają na agitacje miliony. I Polacy nie mają prawa ustawać w walce o Śląsk!

Składajcie ofiary na fundusz plebiscytowy!

W przededniu pokoju.

14-go b. m. zawieszenie działań wojennych.

RYGA, 8 października. (tel. wł.) — Przez całą noc ze środy na czwartek pracowali w wyjątkowym tempie komisje rozejmowa i prawna, ażeby przygotować się na piątek do podpisania traktatu.

Bolszewicy całkowicie wyrzekają się zobowiązań w stosunku do Litwy. Litwa będzie oddzielona od Rosji sowieckiej kojarzeniem polskim.

Na usposobienie Łolszewików wpłynęły w ostatnich chwilach wiadomości wojenne, przyczem mówi się obecnie o upadku Mińska.

Po podpisaniu rozejmu, który miał nastąpić w piątek wieczorem, obaj przewodniczący delegacji pokojowej mieli wyjechać na krótki czas do Moskwy i Warszawy.

W 144 godziny po podpisaniu rozejmu, t. j. w czwartek późnym wieczorem mają ustać wszelkie operacje na froncie.

Delegacja sowiecka rozpoczyna wiadomości, że Machno porozumiał się z bolszewikami i miał zaatakować Wrangla.

Manifestacja.

Łódź była wczoraj widownią manifestacji klas pracujących, wywołanej ajarem się od czuwać od dłuższego już czasu brakiem środków żywnościowych.

Od szeregu tygodni kołatały delegacje zrzeszeń do władz miejscowych, a te znowu do rządu naszego o wyznaczenie dla Łodzi należnego im przydziału prowiantów. Niestety — wszystkie te zabiegi nie odniosły skutku pożądanego, aż wreszcie rozgorzało serce rzeszy obywateli się w demonstracji ulicznej przeciw niechęci czy też niemożności sfer rządowych do zadośćuczynienia słusznym żądaniom Łodzi.

Czy słuszny jest tego rodzaju sposób demonstrowania — sposób polegający na odrywaniu ludzi od warsztatów pracy, możnaby się spierać. Ale pamiętać należy — i to władze centralne winny gorąco wziąć sobie do serca, iż igrać z ołexplicacją nie wolno.

Wszyscy wiemy doskonale, że zwraca Polska kłopoty spowolnienia; ale i w takim razie jest coraz mniej niezrozumiale jest szeregowe upośledzenie Łodzi pod względem zaopatrzenia w zboże chociażby w porównaniu z Warszawą.

Obowiązkiem Min. Aprowizacji winno być przeprowadzenie równomiernego i stałego podziału żywności, aby nie było powodów do starania się zarzutów, iż kieruje się względami przychylności w sterunku do lednych miast, niechcąć zaś do drugich.

Fakt, iż chleba kartkowego Łódź tak, takby nie posiadała, a pozakartkowy kosztuje około 20 mk. funt, jest nie do zniesienia...

Manifestacja wczorajsza miała przebieg zupełnie spokojny. Kierownicy jej dotrzyмали danych wiadomości przyrzeczeń — a mogli ich dotrzymać, albowiem nasza rzesza robotnicza nie miała tymczasem zamiaru doprowadzać do jakichkolwiek ekscesów. To też odbyła się na Placu Dekretówkiego tam wiekietyczny na kłopot przez jego przywódców hasła rzeszy się spokojnie do domów.

Były wprawdzie wrzoby bezładowania demonstracji, czułości przez tydziele wywołane, lecz spaliły na szwem silionij pochód, umierający w stronę Wawelskiego i Mędrkowskiego, udzieli się także przesyła polonii — bez wywiezania większego na demonstracji nacisku.

Wieczorem do godz. 10-iej miasto było w ciemnościach.

I to była jedyna niemila strona manifestacji wczorajszej... Ale taki przebieg, co należy zapisać na plus organizacji robotniczych, nie powinien

wpisać w ewangelii miarodajne przekonania, iż można w takim samym ciągu Łódź pod względem eprowizacyjnym upośledzić. Miasto pracy — ośrodek

przemysłu polskiego — musi być traktowane conajmniej na równi z innymi miastami państwa, jeśli już nie może być wyróżniane przychylnie.

Z powodu strajku elektryczni ograniczony został ruch przemysłowy, tramwajowy, oświetlenia miasta i telefonów. Rozmowy prywatne zawieszono, dozwolone są tylko rozmowy urzędowe i prasowe. Wszystko wskazuje nato, że w Berlinie przygotowuje się nowy przewrót rewolucyjny.

Akcja wojsk polskich

Wiarołomstwo litewskie.

WARSZAWA, 7 października (PAT.) — Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 7 października:

Na całym froncie sytuacja bez ważniejszych zmian.

W akcji wypadkowej na wschód od Zwiahlia oddziały nasze rozbiły 3 pułki sowieckie, biorąc 700 jeńców i karabinów maszynowych.

z dnia 8 października

Północna nasza grupa obsadziła Oszmianę i Soły, przecinając w ten sposób linię kolejową Mołodeczno — Wilno.

Na pograniczu litewskim, nie zważając na zawarty rozejm dnia 7-go b. m., Litwini ponownie atakowali nasze placówki pod wsią Maluki. Patrol litewski przekroczył linię rzeki Meroczanki.

Naczelnie dowództwo wojsk polskich, sztab generalny.

W przededniu zajęcia Kijowa.

BERLIN, 8 października (PAT.) — Ukraińskie biuro prasowe donosi: Wiadomość, podana przez pisma zagraniczne, o zajęciu Kijowa przez wojska ukraińskie jest bezpodstawa. Faktem jest, że ukraiń-

scy powstańcy odoleli opór. Codziennie do wszystkich linii kolejowych, prowadzące do Kijowa, a zajęcie miasta według wiarogodnych doniesień jest tylko kwestją czasu. Wojska sowieckie stawiają powstaniom tylko mały

opór. Codziennie do wszystkich linii kolejowych, prowadzące do Kijowa, a zajęcie miasta według wiarogodnych doniesień jest tylko kwestją czasu. Wojska sowieckie stawiają powstaniom tylko mały

Ryga, 6 października (PAT) Dziennik łotewski, omawiając wypadki wojenne, dowodzi, że losy narodu zależą od siły armji i że dopóki kwestja rosyjska jest nierozstrzygnięta, dopóty armja łotewska musi być w każdej chwili w pogotowiu.

Marka polska podnosi się.

Gdańsk, 6 października (PAT) Kurs marki polskiej 21 i pół do 21,50, przekazy na Warszawę 20,114 do 20 i pół; kurs marki polskiej w Berlinie 21,114, przekazy na Poznań 20 i pół, noty Kriesa 40 i pół.

Porozumienie czesko-polskie.

Warszawa, 7 października (PAT.) Na skutek rozstrzygnięcia Rady ambasadorów z dnia 28 lipca 1920 r. w sprawie Śląska Cieszyńskiego zostały powołane do życia komisje mieszane polsko-czeskie (4 techniczne, 1 ogólna) mające za zadanie uregulowanie spraw, wynikające z tego rozstrzygnięcia. Dwie komisje już zakończyły swe obrady podpisaniem umów węglowo-naftowej w Krakowie i kolejowej w Pradze. Obecnie zaczyna swe prace w Warszawie komisja tak zwana ogólna, do której rząd czechosłowacki przysłał swych przedstawicieli.

Popierajcie handel polski.

Mała ententa chce sojuszu z Polską.

Wiedeń, 6 października (PAT) W. B. E. donosi z Paryża: Także Jonesca oświadczył w interwju z przedstawicielem „Intraigesanta”, że uda się obecnie do Anglii i po tygodniu powróci do Paryża, stąd możemy zdać się w podobie do Pragi i Belgradu.

Jest on zdania, że wszystkie punkty sporne pomiędzy Czechosłowacją a Polską dadzą się łatwo usunąć, skoro tylko Polska wyjdzie ze stanu wojennego. Miedzy innymi stan Rumunii, Serbji, Czechosłowacji i Grecji istnieją kompletne porozumienia. Takie

Jonesca wierzy, że także i Polska przystąpi do małej ententy, której polityka polega na przestrzeganiu 5 traktatów pokojowych, a to stosowane będzie do polityki sojuszników.

W berlińskim kotle znowu wrę!

Brzym, 6 października (PAT) W. B. E. donosi z Berlina: Wczoraj o godz. 5 b. m. zebrał się Kongres Robotniczy, który wczoraj robotników do przygotowania się do objęcia władzy politycznej w najbliższym czasie. Na zebrań wzięli udział przedstawiciele bezrobotnych i demagali się oświadczenia o nawiązaniu stosunków Niemce a Ro-

sią Sowiecką oraz socjalizacji domów i budynków. Żądania te odrzucono, natomiast uchwalono domagać się natychmiastowej socjalizacji przedsiębiorstw gospodarskich. Kongres uchwalił przesłać beaterkie pozdrowienie Rosji sowieckiej i wzwąć robotników, aby nie przepuszczali transportów wojennych, przeznaczonych przeciw Rosji.

Strajk handlowych i technicznych pracowników gazet berlińskich, zapowiadany od kilku dni, rozpoczął się 7 b. m. Pracodawcy niezgodni się na podwyżkę płac pracowników handlowych, a pracownicy techniczni (necery i maszynicy) poparli śądania i przystąpili do strajku. Dzienniki niemieckie, z wyjątkiem „Vorwärts” i „Freiheit” nie wyszły.

Obrady Sejmu.

Warszawa, 7 października (PAT) — Posiedzenie (70 z d. 7 października. Początek godzina 4 m. 30.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego marszałek oznajmił śmierć p. Tomasza Staradę, zmarłego d. 3 b. m. i wygłosił wspomnienie pośmiertne, którego posłowie wysłuchali stojąc.

Zabrał głos prezydent ministrów Witos i oświadczył, że rząd otrzymał od polskiej delegacji pokojowej urzędową wiadomość, że przewodniczący obu delegacji podpisali protokół obowiązujący obie delegacje do podpisania rozjemstwa i preliminarjów pokojowych nie później niż 8 b. m. Linja graniczna Polski zaczyna się na północy koło Dziwny nad Dźwiną, biegnie wzdłuż wschodniej granicy pow. Dziwnieńskiego a dalej mniej więcej 20 do 40 km. na wschód od linii kolejowej Baranowicz—Ludwiniec—Równo, w końcu linia Zbrucza.

Następnie zabrał głos pan Jan Dąbski. W chwili najcięższej Sejm powierzył rzadę gabinetowi p. Witosa. Była to chwila, kiedy największe potrzeby świata zwątpiły w naszą siłę, a wewnątrz kraju czyniono wszelkie wysiłki, aby nie dopuścić do głosu woli ludu. Szkalowano armję i Wojsko.

Masom rewolucyjnym musieliśmy przeciwstawić idee młodą Polaki demokratycznej. Rząd pana Witosa obok zjednoczenia wszystkich warstw patriotycznie zabudował zamekna ludność i walczył o naszą wolność ludową. Szybkość, z jaką armja nasza z defensywy przeszła do ofensywy, daje miarę jej wielkiej wartości. Jeszcze raz Polska odświadczyła szczerą przyjaźń Francji.

Przymierze polsko-francuskie zostało w sercach i umysłach narodu i ludu polskiego silnie utrwalone, aniżeli gdybyśmy to uczynili traktatami pisane. Z sąsiednimi ludzmi na wschodzie Polska walczyła z zgodnością.

Błędy administracyjne muszą być bezwzględnie usunięte.

Posel Głubiński: Rząd objął ster nawy państwowej w chwili groźnej. Wskutek nieszczernej wyprawy kijowskiej i kłeski, jaka spotkała znaczną część armji, nieprzyjaciel najechał nasze ziemie i wymorował, spustoszył część ludności, wskutek czego powaga nasza ucierpiała. Mamy obowiązki czuwania, by podobna rzecz nie powtarzała się. Domagamy się, aby sprawa kłeski była zbadana, a winni pociągnięci do odpowiedzialności. Choćby wszystkie warstwy narodu okazały patriotyzm, to jednak były wyjątki. Burza wojenna wyrzuciła na wierzch szumowiny i męty, które istnieją w każdym narodzie.

Zawieramy pokój. Nasze stronnictwo było zawsze za pokojem. Jeszcze na wiosnę przed wyprawą kijowską można było szwarczyć pokój i takby się stało, gdyby nie przeszkodził pragnący wywołania niepodległości dla innych. Polska ma wielką misję cywilizacyjną, ale czas na to będzie wtedy, kiedy wolność Polski będzie ugruntowana. Cieszymy się z warunków pokojowych jakie mają być podpisane, jakkolwiek z ubolewaniem stwierdzamy, że nie ma było wyszukać obszary we wschodnich obwodach Kamienieckim i Hosirowskim; ale byliśmy tu krepowani układem z Peturą.

Co do stanowiska pana prezydenta gabinetu w sprawie Śląska Cieszyńskiego, Górnego i Gdańska w zupełności się z tego stanowiskiem zgadzamy. Wyrok w sprawie Cieszyńskiej jest niesprawiedliwy. Śląsk Górny ma olbrzymie znaczenie polityczno-ekonomiczne. Co do Gdańska musimy stać przynajmniej przy tych korzyściach, jakie nam zapewnił traktat wersalski. Jesteśmy wdzięczni Francji że za miłą przychylnie dla nas stanowisko. Mamy nadzieję że to stanowisko będzie trwałe. Łączymy nas sympatją i interesem. Zwinnę ludowo-narodowy nie sprząda się, żeby dalej cierpieć u nas tę dwutorową politykę zagraniczną, jaką u nas

zainaugurowano przez stworzenie tak zwanej zagranicznej propagandy.

Jesteśmy za pozostawieniem dzielnic poznańskiej dotychczasowego samorządu, a nawet za rozszerzeniem go w dół rzeczyzywionych interesów i praw danej dzielnicy. Sam Sejm uchwalił już szeroką autonomię Śląska. Jesteśmy gotowi przyznać ją i innym dzielnicom, które się do nas przyłączają, bo ziem polskich nie zdobyliśmy na to, żeby rzucić przemocą, lecz na to, żeby rządzić dobrą wolą. Polska ma być dla nich matką nie macochą.

Skarży się Pomorze, we wschodniej Małopolsce przyrzeczono odbudowę, ale żaden komisarz rządowy nie raczy tak zagadnąć. Mianuje się różnych dygnitarzy, ale ludność niema z tego żadnej korzyści.

Klub mój uważa, że Rada Obrony Państwa spełniła już swoje zadanie i powinna być rozwiązana, bo Sejm już się zebrał i preliminarja pokojowe mają być podpisane. Rada przekształcała się w rodzaj małego Sejmu i uchwała ustawy, często nie mające żadnego związku z wojną i pokojem. Jak naprzykład ustawa o obronie szczyt Naczelnika Państwa.

Co do organizacji naszej armji, to za główną jej wadę uważam rozwielenienie się polityki w niektórych oddziałach i wielką rozrutność finansową. Dziś skoro mamy wolność powinniśmy mieć armję, która by stała się siłą od wszelkiej polityki.

Cześć dla żołnierza, który walczył w obronie Ojczyzny, ale nie powinno być w armji żadnych partii. Musimy się tego domagać, żeby uchwały Sejmu o jednolitości armji zostały wykonane.

Marnotrawstwo finansów objawia się przedewszystkiem w intendaturze wojskowej, wydaje się ogromne sumy na zakupno towarów z drugiej ręki, które by można kupić wprost u producentów. W budżecie niema ani jednej p-

zycji na prasę, a tymczasem w jednym miesiącu wydano na ten cel 17 milionów mk: Na cele wojskowe wydawano tygodniowo przeszło miliard mk., a około 140 milionów dziennie. Jeżeli wojna tego potrzebowała, to obowiązkiem było wydatki te robić jak najskrupulatniej.

Przechodząc do polityki wewnętrznej zarzucił mówca, że ma nas często charakter partyni, że istnieje nawet zamaskowany absolutyzm. Zaproponował także jakąś propagandę wewnętrzną, która wcale niema tego charakteru jednoci narodowej, jaki ma rząd Propaganda ta ma chyba na celu przyszłe wybory. Nie rozwiązano dotychczas niektórych organizacji partyjnych, jak naprzykład związków strzeleckich (głosy. A dokola też rozwiązać? Nie brano się u nas dostatecznie prawa wolności osobistej, które chcemy zabezpieczyć w naszej konstytucji. Także własność, której poszanowanie chcemy zabezpieczyć w konstytucji, nie jest u nas dostatecznie szanowana. Minister kolei wydał oświadczenie, że rząd nie odpowiada za sprzedaż towarów, przewożonych przez koleje polskie. To może wywrzeć fatalny wpływ na opinie zagranicą, bo istnieje przeciw międzynarodowe prawo przewozowe, że każdy ma prawo do odszkodowania. Należy się starać, żeby nie było kradzieży kolejowych.

Następnie mówca, omawiając stosunki prasowe, uskarża się na niezasadne ograniczenie wolności słowa. Uchwalone niedawno przez Radę Obrony państwa prawo, o karach za obrażenie Naczelnika państwa jest niezgodne z zasadami konstytucji.

(Poseł Okoń: Można krytykować bez obraz).

System naszej administracji jest wadliwie zorganizowany. Wydatki na aprowizację są tak ciężkie, że państwo podejść im nie może. Sama płaca wynosi już obecnie 5 górą i chociaż jest 111 1/2 d. w, kiedy podatki już istniejące i te, które dopiero mają być uchwalone, wynoszą zaledwie 16 miliardów. Zakładanie wojny wydatki to wprawdzie zmniejszą, nie mniej wszakże będziemy musieli wojsko u-

trzymywać i opłacać. Poza tem mamy wydatki na budowę kraju, odszkodowania wojenne i t. d. Należyka reforma administracji jest niezbydna.

System nasz uniemożliwia rozwój przemysłu, handlu i rolnictwa oraz podkopuje kredyt zagraniczny. Podobno na posiedzeniu Rady Ministrów stało się przegłosowanie ministra skarbu, kiedy chodzi o wydatki. Minister skarbu przesiadał być wówczas gospodarzem kraju stało się tylko kasjerem. A prowizacja kraju jest wyszczególniona. Wielki przemysł uskarża się na utrudnioną produkcję wskutek braku kredytu i niskiego stanu naszej waluty. Z zakończeniem wojny wkroczyliśmy w nowy okres życia. Granice nasze zostaną ustalone, ludność powiększy się. Spada na nas ten większy obowiązek czuwania nad dobrą administracją. Nie możemy dopuścić, aby dawne hasło: Polska nierządemsy utrzymała się nadal.

Pos. Dubanowicz: Narodowe Zjednoczenie Ludowe, tak przedtem, jak i obecnie deklaruje się jako stronnictwo pokojowe. Rząd poprzedni, odpowiedzialny stronnictwu lepiemu, gdy jednak stał się niem żywym, przeciwstawiło się Narod. Zjednoczenie Ludowe kilkakrotnie ponawianej próbie narzucenia krajowi rządów, a partych o jedną taką stronę by. Jeżeli rząd obecny nie w praktyce na stanowisku jednoci narodowej i nie zabierze się energicznie do uporządkowania stosunków wojskowych, nie będzie N. Z. L. mogło bronić istnienia tego rządu. Stronnictwo żąda ścisłej kontroli całej administracji wojskowej, bezwzględne zniesienia wszelkich spraw tajnych organizacji polityczno wojskowych i podporządkowania wszelkich spraw wojskowych polityce cywilnego rządu. W państwie położonem między obu najniebezpieczniejszymi wrogami, musimy mieć na naszą obronę jednolitą, duchem obywatelskim ożywioną armję, opartą na zewnątrz o dostatecznie pewne sojusze, przedewszystkiem o Francję. Stronnictwo pragnie uchwalenia konstytucji na podstawie projektu

większości z tru Dumy. Niestety, stało się inaczej: sala świątelnia prawie pustkami, co świadczyło dobitnie o pogoni kulturalnym społeczeństwa łódzkiego. Jeśli mówić mamy o tem, jak odtworzono „Złota Czaszka“, to przedewszystkiem uważamy sobie za obowiązek podnieść stronę dekoracyjną, którą projektował p. Pronaszko. Ze szczególnem zaś uznaniem zaznaczyć należy, iż sceny w dworku strażnika miały oprawę tak piękną, takiej — bardzo możliwe — Łódź dotychczas nie widziała. Z mniejszym pietyzmem potraktowano wystawę pod względem kostjumowym. Śnać kontinuum teatru naszego posiada uoiory niezbyt wielkiej jakości. A co już na naszą zasługę, to fakt, iż większość st tyatek uczesana była aż nazbyt nowoczesnie. Retyszerował p. Noskewski i — przyznać trzeba — wiele znać było jego starania, aby złoty wypadał składnie. Wniew był jednak zwrócić uwagę p. Rdsawiczowi (Kleofas), iż zacieranie piękna wiersza Słowackiego przez stosowanie wawpliwiej wartości patosu oznacza conajmniej... brak głębszej kultury scenicznej. Ocot.

WRAŻENIA TEATRALNE.

Złota Czaszka

Fragment dramatu Juliusza Słowackiego.

— 0 —

W świecie teatralnym zdaje się zacierać coraz bardziej indywidualność aktorów.

Rzadko — niestety — ogromnie rzadko spotykamy na scenie ludzi, którzyby chcieli (czy umieli) dać swoją myśl własną, oryginalną. Przeważnie natomiast widzimy mniej czy więcej udolne naśladownictwo wielkich artystów dramatycznych: ileż to razy imitowane Słowackiego we wszystkich tego artysty wybitniejszych kreacjach, jak często kopjowane nawet manierystyczne i burzliwe wirtuozostwo Kamińskiego.

I nie spostrzegano jednej prawdy niezaprzeczanej, że kopia każda — choćby najdoskońalsza — pozostać wszak tylko kopią i nasuwa wspomnienie o tych wrażeń, jakich doznało się, patrząc na pierwowzór i słuchając — pierwsze zoru...

Musił to mimowolnie narzucały się nam, kiedy w czasie premiery wstąpił przyglądając się postaci straż-

nika krzemienieckiego, odtwarzanej przez p. Brokowskiego. Albowiem w każdym nieomal ruchu, w sposobie akcentowania i t. d. przypominał on Złotą Czaszkę Solskiego.

A to już wystarczyło, aby oświecić wrażenie, jakie wywoływać winna pięknie przez Słowackiego naszkicowana postać Sarmaty prawego i królewskiego obrońcy Rzeczypospolitej.

Wolelibyśmy, aby p. Brokowski był w tej roli mniej poprawny technicznie, ale zato więcej szczerzy, dający coś z siebie — z własnego serca czy duszy.

Pod „Wyzwoleniu“, „Jowialskim“ i „Opisie wojskowym“ dyrektora naszego Teatru Miejskiego sięgnęła do tej skarbnicy niewyczerpanej, jaką jest twórczość dramatyczna Słowackiego.

I dala fragment dramatu, t. zw. „Złotą Czaszkę“, jeden z nielicznych naogół u plewy „Beniowskiego“ i „Lilli Wenedy“ utworów, do których czerpał wieszcz nasz natenczenie z życia — takiego, jakie ono jest, nie zaś — jak to orzeczono u niego się „obstawiało“ — z literatury, ze świata „serca i duszy“, o którym już w „Zerofarym“ pisał poeta:

Se w świecie serca, które w młode lata

Straciwszy szczęście w samym

życiu kwiecie,

Nie mogą w niebo uciec do świata...

Zyja, a przecież nie żyją na świecie.

Lecz, nim śmierć więzy cielesne

rozkruszy,

Pomiędzy ziemią i niebem się ważą,

Tworzą świat nowy — świat serca

i duszy...

W tym świecie żyją, kochają i marzą.“)

„Złota Czaszka“ jest obrazem przekroju rodzinnego miasta poety, Krzemienia, w chwili tragedji Polski, kiedy to oddziały szwadzkie rozłożyły się po całej Rzplitej, a król Jan Kazimierz zmuszony był ukrywać się przed wrogiem w górach karpackich i wśród wierzynych górnał szukać schronienia.

Jest obrazem budzenia się ducha operu, który za sprawą obrońcy Częstochowy — kr. Kordeckiego rozchodził się coraz szerzej po kraju, aż dotarł do dalekiego Krzemienia, gdzie pod wózą strażnika Złotej Czaszki łączy się szlachta okoliczna w konfederację przeciwko najeźdźcy.

I jest obrazem jednocześnie życia ówczesnego w cichym dworku „starego szlachcica“, który „okrył chorągwie“.

Ze był, jak namiot jakiego mocarza, Z jedwabiu cały — a złote miał rogi, A w środku jasną cnotę gospodarza. Dla nędzy także otworzone progi, I obwarunek białej dla niedzarda — I piękność chował dawnych szczerych rysów,

Napelnijając dom wonią narcyzów.

I dał w tym fragmencie przecudnie prostym i pod wpływem wspomnień młodości, spódzoni u stóp góry królowej Bony, tak serdecznie tkliwym, opis życia klasztornego i życia „studentów i żaków“ i pokazał w przeszłości błękit lud, co nazywał się ludem Polaków.“

Przytoczyliśmy wyżej kwese „Złotej Czaszki“.

O wartości dramatycznej pisze nie będziemy, bo ożył można tę wartość w wątpleniu podawać, jeśli się wie, iż autorem jest poeta Polski natchniony i najpiękniejszy i największy mistrz słowa polskiego — Słowacki. Ten, który pisał o sobie w „B niewskim“, że Sam się tym do mnie milośnie nagina, Ohtawa śmieci, kocha mię sekstyna, ten, który „w czterech dnach układał dramę“, a który w prozie poetyckiej zostawił nam taki cud, jak „Anieli“...

Zdawać mogłoby się, że sam fakt wystawienia na scenie Teatru Miejskiego utworu, u którego twórcą jest Słowacki, winien był osiągnąć do tea-

Jak zostać milionerem.

Możesz szczęśliwy schwycić los, lecz w swym życiu wieczne lato milion krągły schować w trzos, arek tysiąc lotać na to!

Iugniotłszy los, jak wosk nne oddać pędzić życie, stnieć bez codziennych trosk. tyś nadal w dobrobycie!

Lecz by mogło to się stać, śnić by mogła dola złota, epiej niż w berności trwać osom szczęścia otwórz wrota

Jak to zrobić? Łatwo rzuci eśli tylko kto chce tego, eden sposób (o tem wieź!) uż istnieje od pierwszego.

Oto przegląd ścisły zrób szczeniwej twej gotówki, dlicz tysiąc, no i kup obligacje „milionówki”

Na nią może milion paść, iech no raszy los numerami ic nie robiąc będziesz waś ajprawdziwym milionerami

dem geograficzno - historycznym“, a wice-prezes K. Fiedler „Słask, a chwila obecna”.

Z Harcerstwa.

Komenda Miejskowa w Łodzi wzywa wszystkich zwolnionych z W. P. harcerzy a szczególnie starszych instruktorów, by bezwzględnie meldowali się do pracy, a to ze względu na wielki brak sił kierowniczych.

Zgłaszać się należy w Komendzie Okręgu Łódzkiego ZKP. przy ul. Ogrodowej 26 w godz. od 20 do 22-ej.

Z Sportu.

W niedzielę, dnia 10 b. m. o godz. 4 po poł. odbędzie się na placu sportowym w Helenowie gra w piłkę nożną między drużynami Łódzkiego Klubu Sportowego i Polonii, która zapowiada się b. ciekawie i wzbudziła ogromne zainteresowanie wśród sportowców ze względu na bardzo silny skład drużyny „Polonia” i „Ł. K. S.”, który wystąpi w innym niż dotychczas składzie.

Z Politechniki.

(—) Rektorat Politechniki Warszawskiej zawiadomił, że otwarcie Politechniki odroczone do późniejszych zarządzeń. O otwarcie będą podane zawiadomienia w prasie.

Do zapisu będą dopuszczeni tylko ci, którzy spełnili obowiązki służby wojskowej.

Fakazowanie pszczy.

(k) W maju r. b. Wydział plantacji zapotrzebował od Wydziału zaprowiantowania 2800 funtów otrąb do karmienia inwentarza. Po sprawdzeniu otrąb z młyna należącego do Żytnickiego, Jakuba 2, okazało się, że konie otrąb tych jeść nie chcą. Wskutek tego Wydz. plantacji zwrócił się do państwowego Instytutu badania żywności, oddając otręby do analizy. Badanie wykazało dużą ilość siłankrody i ciał mineralnych.

Wobec powyższego Magistrat sprawę tę skierował na drogę sądową. Sprawa odbyła się d. 27 września i Żytnicki został skazany na 8 miesięcy więzienia.

Choroby zakaźne i śmiertelność w Łodzi.

za czas od 26 września do 2 października 1920 r.

Na dur (tyfus) plamisty, zachorowań 4, w tem mężczyzn 2, kobiet 2, chrześcijan 4 — tygodni —, (zgonów —).

Na dur (tyfus) brzusny, zachorowań 56, w tem mężczyzn 31, kobiet 25, chrześcijan 46, żydów 10, (zgonów 11).

Na ozerwonkę, zachorowań 1, w tem mężczyzna 1, kobiet —, chrześcijan 1, żydów —, (zgonów 1).

Na błonicę zachorowań 51, w tem mężczyzn 19, kobiet 32, chrześcijan 52, żydów 19, (zgonów 12).

Na błonicę zachorowań 1, w tem mężczyzn 1, kobiet —, chrześc. —, żydów 1, (zgonów —).

Na jaglicę, zachorowań 2, w tem mężczyzn —, kobiet 2, chrześcijan 2, żydów —, (zgonów —).

Na zapalenie opon mózgowych zachorowań 1, w tem mężczyzn 1, kobiet —, chrześcijan 1, żydów —, (zgonów —).

Na gruźlicę było zgonów 16 w tem chrześcijan 12, żydów 4.

Komunikaty.

W niedzielę, dnia 10-go października, o godz. 7-ej wiecz. w Domu Ludowym, przy ul. Przejazd 24, odbędzie się koncert „Chóru Marijańskiego”.

W dniu 9 października o godz. 9 m. 30 w kościele św. Krzyża odbędzie się żałobne nabożeństwo ze duszą

Ł. P.

Jana Remelskiego

poległego w walce pod Łapami w dniu 31 lipca

Ł. P.

Ł. P.

Ludwika Roesnera

który zginął od wybuchu granatu pod Poznaniem, na które zaprasza rodziny kolegów i przyjaciół

Rada Pedagogiczna i Uczniowie 8-kl. Wyższej Szkoły Realnej L. Stow. P. Sr. W. H.

go”, na który uprzejmie zaprasza

ZARZĄD.

Bilety do nabycia w kasie Domu Ludowego w dniu koncertu od godz. 10-ej rano.

Związek Zawodowy Inżynierów i Techników

zawiadomił, że dziś w sobotę dnia 9 października odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników posiedzenie ważne i pilne, o godz. 8 w.

Porządek dzienny: Strajk majstrów fabrycznych.

Zarząd

Lekcji dykcji, deklamacji oraz gry scenicznej udziela artystyczny teatr miejski Zygmunta Noskowskiego (b. reżyser teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie) i Wacław Nowakowski (b. reżyser teatru Wielkiego w Poznaniu).

Wiadomość: Teatr miejski, Dzielna 13, od godz. 1-ej do 1-szej.

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski.

Dzielnia 13.

Dziś Teatr Miejski daje dwa widowiska programowe: o g. 4 po poł. po cenach najniższych dla młodzieży (dyrekcja zwraca się z uprzejmą prośbą o ciszę i spokój w czasie widowiska) ukazuje się poprzedzona konferencją „Złota czaszka” J. Słowackiego i o godz. 8 wiecz. również po cenach najniższych dany będzie po raz 12 cieszący się wyjątkowym powodzeniem „Papierowy kochanek” w II obsadzie.

W niedzielę, dn. 10 b. m. Teatr miejski czynny będzie również dwa razy: o g. 3 po poł. po cenach popularnych „Papierowy kochanek” w I obsadzie, a o godz. 8 wiecz. po raz 3 wspaniały fragment J. Słowackiego „Złota czaszka” w opracowaniu scenicznym dyr. L. Solskiego, w reżyserji Z. Noskowskiego, na tle stylowych dekoracji A. Pronaszki.

W poniedziałek dla zrzeszeń inteligentnych „Papierowy kochanek” w II obsadzie.

Pełne próby pamięciowe z „Heddy Gabler”.

Ostatnie wiadomości.

Upadek bolszewizmu.

Rzym, 8 października (P.A. T.)—Dzienniki włoskie ogłaszały obszerny sprawozdanie złożone ogólnemu związkowi robotniczemu przez delegatów włoskich, którzy studiowali w Rosji stosunki rosyjskie. Lud rosyjski nie brał jednak udziału w zwycięstwie. Gospodarczo było w Rosji nacechowane jest podziałem materialną i moralną. Sprawozdanie zaznacza że próby oddania administracji, w ręce bolszewików daly wyniki ujemne i stały się niebezpieczeństwem dla kraju. W rękach bolszewików wszystkie organizacje społeczne i produkcyjne stały się prawie bezczynne. Obecnie rząd rosyjski jest bliski upadku. Urzeczywistnienie komunizmu nie istnieje. Jest ono tylko fantazją bolszewicką. Porządek kapitalistyczny został zniszczony a rewolucja wzmian nie dała.

CEKULA NIEURZĘDOWA

Giełdy Łódzkiej

z dnia 8 października 1920 r.

z proc. Listy Zast.

m. Łodzi 269. —

z proc. Listy Zast.

m. Łodzi 190-200

z proc. obligacje

m. Łodzi 80-85

Przedza bawełniana

Nr 16-1 414

Nr 20-1 450

Nr 21-1 428

Nr 21-1 428

Nr 22-1 428

OFIARY.

Antoni Moliter składa na Czerwony Krzyż Mk. 50.

Dawid Gnat składa 500 mk. na „Czerwony Krzyż”.

P. Franciszek Modrankski składa mk. 10 na Czerwony Krzyż.

Tytułem kary na żołnierze polskiego skład:

p. Zofja Piotrowna Mk. 20

p. Zofja Jesskówna „ 20

p. Roman Szymański „ 10

Mk. 50

Kancelarja Notariusza A. Karnawalskiego w Łodzi dobrowolny podatek na armję ochotniczą za miesiąc września Mk. 1292.

Tytułem kary dołączono przez Oddział Opalowy, Ogrodowa 28, następujące sumy na Czerwony Krzyż

od Moszka Untejlichy 20 mk., od M. Burlioha 28 mk., od Łajzera Chojnowicza 10 mk. i od Marjanny Kwapińskiej 5 mk.

Gratynka Bacewicz składa marek 100 na żołnierze polskiego.

Pracownicy Zakładu Elektromech. braci Jaroszyńskich w Łodzi, przy ul. Przejazd 54, za tydzień pracy od 18 do 28 września mk. 650 i za tydzień pracy od 28 wrz. do 2 października mk. 650, ogółem mk. 1300 składają na Armję Ochotniczą.

Hojny dar na szkolnictwo zawodowe.

(k) Pan Adolf John, prezes zarządu Tow. Akc. fabryki transmisyj J. Johna w Łodzi, ustąpił 50 proc. z sumy kosztorysowej za transmisję dla państwowej szkoły włókienniczej w Łodzi na rzecz tejże szkoły. Ponieważ suma kosztorysowa wyniosła około miliona marek, przeto dar Tow. Akc. J. Johna na rzecz szkolnictwa zawodowego wyniosł około pół miliona marek.

Oby ten obywatelski czyn miał oddźwięk i u innych pp. przemysłowców w rozumieniu własnego ich interesu, a w ciężkiej dla szkoły włókienniczej chwili organizacji.

Z Towarzystwa Kredytowego.

(c) W sprawie toczących się w tym czasie obrad w komisji Prawniczej Sejmu Ustawodawczego nad dekretem Ustawy mieszkaniowej, Towarzystwo Kredytowe Miejskie usunęło wydelegować dwóch członków do władz dla obrony praw obywateli tujejszych. Na delegatów tych powołano redaktora Milkera i pana Miecz. Suligowskiego.

Taryfy szacunkowe domów dla Towarzystwa Kredytowego Miejskiego na udzielanie pożyczek mają być znacznie podniesione odpowiednio do wzrastającej wartości nieruchomości łódzkich.

W ostatnich dniach Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego przyznała cztery dodatkowe pożyczki na nieruchomości łódzkie w ogólnej sumie 800,000 mk.

Towarzystwo Krajowawcze.

(—) W sobotę, dn. 9 b. m., o godz. 8 wiecz. w lokalu własnym Towarzystwa (Al. Kosciuszki 17), odbędzie się miesięczne zebranie członków Towarzystwa z udziałem wprowadzonych gości.

Na zebraniu tem wygłoszą odczyty: prezes Czeraszkiewicz p. t. „Słask pod wzglę-

SCALA

Przedstawienia artystyczne Pierwszy występ artystów warsz. baletu pp. Ciesielskich Dzień 8.30 Nowy Program nr. 4-ty

Ratujcie zdrowie. Precz z obłudnym wstydem! Niech żyje świadomość! Dr. Karol Werner...

Dr. Karol Werner. „Masaż” Samouczek praktyczny 14 dwuletnich ry...

Dr. Herbert Jak zapobiegad... Dr. Ernst Brücke...

Dr. Ernst Brücke. Dla ochotników życie i...

Dr. Fruchtman. „3y... Dr. G. Müller. Naj...

Dr. Szyller-Szkolnik. Chcesz być odważnym...

Dr. Lyman-Sperry. Złoty środek... Dr. Braun. „Samo...

Ch. Szyller - Szkolnik. „Kartki z życia”...

Dr. Krafft-Ebing. Złoty środek... Dr. Krafft-Ebing...

Adres: Warszawa... Szyller-Szkolnik...

Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe w Lwowie - Lwowska 55 wysyła...

HELENOW - Plac Sportowy - W niedzielę, dnia 10 b. m. odbędzie się Gra w piłkę nożną między drużynami: Łódzki Klub Sportowy (Ł. K. S.) - Polonia

Dla celów Dentystycznych Masę do lania, Gips różowy i alabastrowy, Masę Harvarda...

Poszukuje się natychmiast Korespondenta lub Korespondentkę w polskim i francuskim języku ewentualnie na godziny.

Hurtownicy i fabrykanci są proszeni o składanie ofert na ziemniaki, zboże, cukier, ubrania, materiały lokomotywowe...

Plus! parowa i motorowa, Jeździobki, motocykle, motory Diesla...

Analizy lekarskie i chemiczne - techniczne N. Szac (laboratorjum) Piotrkowska 37.

Kupuję Brylanty stare złoto, srebro, diamenty, perły, stare zęby różne zegarki...

Wyrób FUTER przyjmuję się na dzieła szubrawcze wszelkie roboty futrzane dla pań i panów...

Mydlarza obeznanego w fabryce mydła toaletowego i do prania...

Państwowa Szkoła Sztuki (Zdobniczej) w Poznaniu. Nowy rok szkolny 15 października 1920 r.

Kazimierz Roszak Łódź, Dziekana nr. 1 tel. 23-44 Zakład Drukarski - Chirurgicalny. Z Paryża nadeszły: PASY RUPTUROWE, całe SKURZANE i GUMOWE, Bouges oryginalne z fabryki...

OGŁOSZENIE. Powołując się na ogłoszenie dane przy końcu lipca 1920 r. w „Kurjerze Łódzkim”...

Dr. Feliks Skusiewicz ul. Andrzeja 11. Choroby skórne i weneryczne...

Redakcja czasopisma „Mechanik” poszukuje stalego Sekretarza redakcyjnego. Inżynierowie-mechanicy, posiadający odpowiednie kwalifikacje...

OGŁOSZENIA DROBNE Kupno i sprzedaż AAAI Kupuje fabryczną, szafę...

Sprzedam brylanty z problemem fałszywym dwa małe skórzane siedzenia...

Ktoby wiedział gdzie przebywa mieszkaniec wsi Kiełmin pow. Białobrzegi...

Przybłąkał się pleś rasy włoskiej, maśół szarej ul. Złotnicka 58 W. Milezarak

Całkowicie Marcinak zgubił paszport rosyjski, wydany w gm. Warchołów now. Sierajski

Majster Kijamański, Aleksandryjska 4 zgubił legitymację chlebową na 7 osób...

Piękny, nowy, drewniany, piękny, 6 zgubił kartę rejestracyjną...

Kto chce kupić, sprzedawca, wina, wina, wina...

Do sprzedania praktyczny wózek dla chorobych ul. Rozwadowska nr. 15 m. 9

Akuszerka W. Smilowska przyjmująca zamówienia, Cegielińska nr. 64...

Alma Modro zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi

Franciszek Szukiel zgubił paszport rosyjski wydany w Turku

Maria Kwapiszewska zgubiła paszport niemiecki wydany w Skierniewicach

Szymon Dawid Danziger, Wolborska 7 zgubił legitymację...

Mautki siemiatki, do mycia, wina, wina, wina...

Poszukuje się samodzielnego uzdolnionego szewca...

Poszukuje pokójku na stałe, na razie z pościelą, Zawadzka 7, Hotel Passat 48 W. M.

Abraham Kopel Lubochiński zgubił paszport niemiecki...

Jakob Szternfeld ur. 15 września 1902 r. zgubił kartę rejestracyjną...

Maria Kokot zgubiła paszport rosyjski wydany w Lelowie

200 mg. Na... gromy, wina, wina, wina...

Kinomatograf filmy Orzoman w dobrą stronę do sprzedania...

Poznaj swój charakter, zdolność edycyjną swoją przyszłość...

Poznaj swój charakter, zdolność edycyjną swoją przyszłość...

Chłopa Biko Kasa zgubiła paszport polski wydany w Ostrowie...

Janina Czerwowska zgubiła kartę węglową wydaną w Małkiniach

Szymon Samwel Kruszkopf zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi

200 mg. Na... gromy, wina, wina, wina...